

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/35/2022
Identifikačné číslo spisu:	8720010849
Dátum vydania rozhodnutia:	16.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8720010849.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu na neverejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného V. Y. a spol. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvineného V. Y. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 14. septembra 2021, sp. zn. 5To/16/2021, takto

rozhodol:

Podľa 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. Y. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 11. mája 2021, sp. zn. 5T/69/2020, uznal obvineného V. Y., I. S., J. S. vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

po predchádzajúcej vzájomnej spoločnej dohode dňa 27.06.2020 v čase okolo 22.00 hod v bare F., ktorý sa nachádza na K. sv. A. č. XX/X v V., prišli spoločne k poškodenému V. S., ktorý vychádzal z priestorov WC baru F., vyzvali ho, aby vyšiel pred bar, kde po vyjdení z baru ho obž. I. S. dvakrát po sebe udrel do tváre, následkom čoho poškodený V. S. spadol na schody, kde ho obž. V. Y. a obž. J. S. chytili za ruky, načo mu všetci traja prehľadali oblečenie a zo zadného vrečka nohavíc mu zobrali mobilný telefón zn. Huawei P9 lite, čiernej farby s puzdrom, v ktorom sa nachádzal jeho občiansky preukaz a karta poistenca a z ponožky na pravej nohe mu obž. I. S. zobral finančnú hotovosť v sume 560 eur, čím poškodenému V. S. spôsobili pomliaždenie oboch rúk a tržnú ranu hornej pery, ktoré si nevyžiadali jeho liečenie a práceneschopnosť, odcudzením mobilného telefónu zn. Huawei P9 lite, čiernej farby s puzdrom mu spôsobili spolu škodu vo výške 112,50 eur a odcudzením finančnej hotovosti mu spôsobili ďalšiu škodu vo výške 560 eur, čím mu tak spôsobili celkovú škodu vo výške 672,50 eur.

Prvostupňový súd za to uložil obvinenému V. Y. podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, na

ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písmeno b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvinenému I. S. bol uložený podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5, Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov 6 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho súd zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvinenému J. S. bol uložený podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, výkon ktorého mu bol podľa § 51 ods. 1 s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložený s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním a podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona mu bola určená skúšobná doba na 2 roky. Súčasne mu bol podľa § 51 ods. 3 písm. c) Trestného zákona uložený zákaz stretávať sa s osobami V. Y. a I. S. a podľa § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona mu bola uložená aj povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť sa k poškodenému V. S..

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodeného V. S. so svojím nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na podklade odvolania obvineného V. Y. a I. S. rozhodol uznesením zo 14. septembra 2021, sp. zn. 5To/16/2021 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku obe odvolania zamietol.

Proti naposledy uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený V. Y. prostredníctvom ustanoveného obhajcu, vo svoj prospech dovolanie, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, teda, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu; a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení dovolania obvinený V. Y. zrekapituloval priebeh trestného konania, odôvodnenie rozhodnutia, poukázal na výpovede svedkov, rozpory v nich, ktoré podrobne rozviedol aj v ďalších častiach dovolania, zhodnotil skutkový stav a uzavrel, že konajúce súdy sa pri hodnotení dôkazov nevysporiadali so všetkými okolnosťami (podľa názoru obvineného) dôležitými pre rozhodnutie, subjektívnym spôsobom objasňovali okolnosti svedčiace proti nemu i v jeho prospech a odmietli vykonať všetky obhajobou navrhnuté dôkazy, a teda v predmetnej trestnej veci rozhodli predčasne a nezákonne. V bližšom odôvodnení dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku obvinený v prvom rade namietal nedostatočné odôvodnenia súdnych rozhodnutí. V podstate argumentoval tým, že povinnosť orgánov činných v trestnom konaní dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplýva z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pričom právo na obhajobu jednoznačne vyžaduje aj určitú kvalitu procesného rozhodnutia. Je potrebné zdôrazniť, že odôvodnenie rozhodnutia súdov nespĺňa kvalitatívne požiadavky stanovené zákonnou úpravou, v konečnom dôsledku má za následok jeho arbitrárnosť. Samotné dôvody rozhodnutia, okrem citácie obsahu jednotlivých svedeckých výpovedí a nesporne „nekritického“ prevzatia svedeckých výpovedí V. S., Y. P. a Q. Z., neobsahuje úvahy, ktorými sa prvostupňový súd spravoval pri ich hodnotení a uvážení jednotlivo i v ich súhrne. Odôvodnenie rozhodnutia je v podstate zmätočné, nakoľko nie je logicky a skutkovo štruktúrované, okrem „nekritického“ prevzatia výpovedí troch svedkov na jednej strane, došlo k neodôvodnenému bagatelizovaniu výpovedí jednotlivých obvinených a k ignorovaniu objektívne všetkými svedkami preukazovaných skutočností na strane druhej. Navyše z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, z akých dôvodov prvostupňový súd, podobne ako aj orgány činné v trestnom konaní v rámci prípravného konania, nevykonali celý rad ďalších dôkazov, ktoré mohli objektivizovať skutkový stav, pričom táto povinnosť súdu vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku. V ďalšej časti dovolania obvinený s poukazom na všeobecné pravidlo určujúce rozsah dokazovania, namietal porušenie práva na objektívne objasnenie veci, argumentujúc tým, že v rozpore s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku neboli, či už v rámci prípravného konania, resp. hlavného pojednávania vykonané

dôkazy, ktoré mal prvostupňový súd vykonať z úradnej povinnosti tak, aby „s rovnakou starostlivosťou boli objasnené okolnosti svedčiace aj v prospech obvineného“, a taktiež neboli vykonané dôkazy, ktoré navrhovala obhajoba a ktoré podľa názoru obvineného mohli objektivizovať daný skutkový stav - návrh na doplnenie dokazovania z 21. februára 2021 (návrh na výsluch svedka Mgr. Q. S. - príslušníka OO PZ Poprad, výsluch svedka Mgr. Q. V. - príslušníka OO PZ Poprad zabezpečenie lekárskej správy o ošetrovaní poškodeného V. S. z 1. júla 2020 vydaného ošetrojúcim lekárom ambulancie úrazovej chirurgie MUDr. X. V., zabezpečenie zápisnice o trestnom oznámení poškodeného V. S. z 29. júna 2020). Zdôraznil, že tieto dôkazy mal súd na hlavnom pojednávaní vykonať ex offio bez ohľadu na návrh obhajoby. Obvinený ďalej namietal aj hodnotenie vykonaných dôkazov, z ktorých z jeho uhla pohľadu žiadne neboli vykonané v jeho prospech, čo ilustroval poukazom na to, že v predmetnej trestnej veci existujú vo vzťahu ku skutku popísanému v obžalobe len dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporujú, a to výpoveď svedkov V. S., Y. P. a Q. Z., vrátane poškodeného na jednej strane a výpoveď obvinených, na strane druhej, pričom prvostupňový súd sa dôsledne nezaoberal ich vyhodnotením, len konštatoval, že tieto sú nevierohodné. Z vykonaných dôkazov „vybral“ len tie, ktoré postupu súdu prvého stupňa vyhovovali v rámci ustálenia jeho viny s tým, že ostatné dôkazy nielen opomenul vyhodnotiť, resp. vôbec nevykonali. Pri hodnotení vierohodnosti výpovede svedka je súd povinný prihliadnuť najmä k vnútornej štruktúre svedeckej výpovede a na osobu svedka, teda, či si neodporuje jeho výpoveď v podstatných skutočnostiach, o ktorých vypovedal, či neodporuje logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých svedok vypovedá, či výpoveď svedka je v súlade s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť vzťahu svedka k obžalovanému alebo poškodenému, teda, či svedok s obžalovaným alebo poškodeným je v príbuzenskom vzťahu, resp. vzťahu priateľskom, susedskom, nepriateľskom, či zamestnávateľskom, prípadne v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného (často hmotného) záujmu svedka na výsledku trestného konania, v prípade, že v prípravnom konaní vyjde najavo motív a príčiny vyplývajúce, či už z pozitívneho, resp. negatívneho pomeru medzi svedkom a obžalovaným, alebo svedkom a poškodeným, ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je práve úlohou súdu, aby po zvážení všetkých týchto dôkazov a okolností prípadu postupom v zmysle ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná, a ktorá vierohodná nie je. Vychádzajúc z tvrdenia, že prvostupňový súd dokazovanie v potrebnom rozsahu nevykonali, obvinený s poukazom najmä na výpoveď poškodeného a ďalších svedkov, ich údajné rozpory (ktoré podrobne rozviedol) vyjadril v podstate názor, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozhodnutím krajského súdu, ako aj rozhodnutím okresného súdu bol porušený zákon a súčasne postupom podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove zo 14. septembra 2021 sp. zn. 4 To/16/2021 a vec vrátil uvedenému súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Trestného poriadku zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej len „prokurátor“), ktorý vyslovil názor, že v prejednávanej veci nie sú splnené dôvody splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku. Prioritne poukázal na to, že odsúdený V. Y. vo svojom dovolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, iba opakuje tie isté, ktoré uviedol vo svojom odvolaní, s ktorými sa podľa jeho názoru dostatočným spôsobom vysporiadal odvolací súd. V nadväznosti na nesúhlas obvineného s hodnotením skutkového stavu a jeho rozsahu, dôkazov a výsledku konania uviedol, že obvinený mal možnosť vyjadriť sa ku skutku kladenému mu obžalobou za vinu, ako aj k vykonaným dôkazom, mal možnosť navrhovať doplnenie dokazovania a tiež predniesť argumenty k jeho nevine v záverečnej reči a v poslednom slove. Zároveň počas celej doby súdneho konania a aj v prípravnom konaní bol obžalovaný zastúpený obhajcom, ktorý reálne uplatňoval jeho práva na obhajobu, a preto podľa jeho názoru nedošlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom. Vo vzťahu k namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyslovil názor, že prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, vo svojich rozhodnutiach sa dostatočným spôsobom vysporiadali so všetkými vykonanými dôkazmi, ako aj s návrhmi a námietkami obžaloby, a teda ich

rozhodnutia nevykazujú znaky arbitrárnosti. Napokon mal prokurátor za to, že konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutému rozsudku bolo vykonané v súlade so zásadami uvedenými v § 2 Trestného poriadku, a teda nebol naplnený ani dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Vyjadrenie prokurátora bolo doručené obvinenému a dodatočne zo strany dovolacieho súdu aj jeho ustanovenej obhajkyňi (I. ÚS 355/2015).

K vyjadreniu prokurátora reagoval obvinený sám podaním doručeným okresnému súdu 2. septembra 2022, v ktorom v plnom rozsahu zotrval na podanom dovolaní a na jeho dôvodoch.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že vyššie uvedené dovolanie je potrebné na verejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Vo všeobecnosti Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa však týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich subsumpcie a hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu podľa § 371 Tr. por., v opačnom prípade je dovolací súd oprávnený subsumovať námietky pod iný, zodpovedajúci dovolací dôvod tak, aby riadne podliehali dovolaciemu prieskumu, prípadne dovolanie vecne nepreskúmať, ak ide o námietky, ktoré nespádajú pod žiaden dovolací dôvod a sú v dovolacom konaní nepreskúmateľné (por. R 120/2012).

Obvinený uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak, zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu chápe ako vytvorenie podmienok pre dôslednú, plnú realizáciu procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na ich uplatnenie. Ak ide o porušenie tohto práva, pre zákonnú relevanciu z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je rozhodujúci jeho charakter, ktorý musí dosahovať stupeň zásadnosti. O zásadné porušenie práva ide najmä v prípade, ak došlo k procesnému pochybeniu súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, a v dôsledku takéhoto pochybenia bolo odňaté alebo znemožnené riadne uplatnenie konkrétnych procesných práv obvineného, pričom takéto porušenie kardinálnym, teda kľúčovým spôsobom zasiahlo

do možnosti obvineného uplatniť jeho základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu aplikáciu práva ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin v tomto prípade nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného (teda spravidla pôjde o prísnejšie skutkovú podstatu). Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potom nesprávna aplikácia určitého ustanovenia hmotnoprávnej povahy.

Z obsahového vymedzenia dovolacích námietok obvineného V. Y. subsumovaných pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, ktorých obsah dovolací súd zámerne v podstatnom rozsahu prebral do odôvodnenia svojho rozhodnutia vyplýva, že v zásade všetky (bez ohľadu na ich formálnu subsumpciu pod niektorý z označených dovolacích dôvodov) sú vo svojej podstate vyjadrením nesúhlasu obvineného s ustáleným skutkovým stavom (jeho rozsahom a správnosťou) a s hodnotením vykonaných dôkazov. Ide o námietky súvisiace s hodnotením výpovedí a ďalších dôkazov, spochybňovanie hodnovernosti svedkov, nesprávne vyhodnotenie dôkazov, hodnotenie dôkazov v neprospech obvineného, nepreukázanie skutkového stavu a samotného skutku, či znakov skutkovej podstaty trestného činu. Obvinený analyzuje a hodnotí dôkaznú situáciu, polemizuje so skutkovými závermi súdov nižšieho stupňa a napáda spôsob hodnotenia dôkazov prezentujúc opačné, vlastné závery, opakujúc argumentáciu totožnú s tou, ktorou dôvodil v odvolacom konaní a ktorá bola založená predovšetkým na spochybňovaní vierohodnosti poškodeného, na tvrdení o nevykonaní dokazovania v potrebnom rozsahu a na obviňovaní konajúcich súdov z tendenčného hodnotenia vykonaných dôkazov. Najvyšší súd však zdôrazňuje, že v dovolacom konaní nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (pokiaľ nejde o výnimku podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), čo je explicitne vyjadrené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku. Zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne ustáliť skutok je vecou súdu prvého stupňa, prípadne korekcie odvolacieho súdu, a dovolací súd už nie je oprávnený zistený skutok skúmať ani prehodnocovať, ale musí ho ako správny prezumovať a vychádzať z neho. Rovnako to platí o hodnotení dôkazov vykonaných súdmi nižšieho stupňa, ktoré hodnotenie je predpokladom pre ustálenie skutkových záverov. S ohľadom na uvedené tieto námietky nebolo možné podradiť pod žiaden dovolací dôvod, pretože nespádajú do rozsahu dovolacieho prieskumu, a z tohto dôvodu sa nimi dovolací súd nemohol ani meritorne zaoberať.

Všeobecne k námietkam obvineného, v podstatnej časti svojho obsahu smerujúcim k tomu, že konajúce súdy sa pri hodnotení dôkazov nevysporiadali so všetkými okolnosťami (podľa názoru obvineného) dôležitými pre rozhodnutie, subjektívnym spôsobom objasňovali okolnosti svedčiace proti nemu i v jeho prospech a odmietli vykonať všetky obhajobou navrhnuté dôkazy najvyšší súd uvádza, že za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá súvisí so zásadou, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený je síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obvinený V. Y. (prostredníctvom obhajcu) podal viacero návrhov na doplnenie dokazovania, a to dňa 7. septembra 2020, 14. septembra 2020, 2. novembra 2020 a 10. novembra 2020 (a to konkrétne vykonaním konfrontácie obžalovaných V. Y., J. S., I. S. s poškodeným V. S., vykonaním konfrontácie medzi svedkami Q. Z. a Y. P., vykonaním konfrontácie svedkov Q. Z. a Y. P. s poškodeným V. S., vykonaním konfrontácie obžalovaného V. Y. so svedkom Q. B., previerkou výpovedí svedkov Y. P. a Q. Z. na mieste činu, zabezpečením kamerových záznamov z 26. júna 2020 nachádzajúcich sa v blízkosti baru F. V., zabezpečením záznamov o prevádzke telefonických hovorov V. Y., J. S., I. S., zabezpečením záznamov o prevádzke telefonických hovorov poškodeného V. S. a svedka Y. P., zabezpečením výsluchu svedka P. E. - príslušníka OO PZ Poprad, zabezpečením zvukového záznamu z prevádzky tiesňovej linky č. 158) a následne uplatnil tieto návrhy na doplnenie dokazovania aj na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21. mája 2021. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z uvedeného dňa je zrejmé, že súd prvého stupňa uznesením po začatí pojednávania tieto návrhy na doplnenie dokazovania obvineným V. Y. (prostredníctvom obhajcu) odmietol, s poukazom na to, že navrhnuté dôkazy boli odmietnuté už v prípravnom konaní, keďže ich vyšetrovateľ nepovažoval za potrebné vykonať (rozhodnutie vyšetrovateľa OR PZ, OKP Poprad z 18. novembra 2020) s poukazom na to, že na ide o doplnenie dokazovania vykonaním dôkazu (resp. dôkazov) týkajúceho sa okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie, alebo okolnosti, ktorú možno zistiť už skôr navrhnutými, resp. zabezpečenými dôkazmi. Dovolací súd nemôže riešiť otázku dôvodnosti takéhoto rozhodnutia, pretože by tým vstupoval do procesu dokazovania a hodnotenia dôkazov, správnosti a úplnosti zisteného skutku, čomu bráni veta za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Konštatuje však, že o týchto návrhoch obvineného na doplnenie dokazovania bolo súdom prvej inštancie rozhodnuté, v rámci jeho zákonných povinností o takom návrhu rozhodnúť (§ 272 ods. 3 Tr. por.).

Osobitne, považuje najvyšší súd za potrebné vyjadriť sa k námietke obvineného spočívajúcej v tom, že sa súd prvého stupňa mal ex offo zaoberať aj návrhom na doplnenie dokazovania z 21. februára 2021, najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej „vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (R 116/2014 - III). Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 21. mája 2021 jednoznačne vyplýva, že obvinený (či už sám alebo prostredníctvom obhajcu) na uplatnenom návrhu na doplnenie dokazovania z 21. februára 2021 pred skončením dokazovania na hlavnom pojednávaní netrval, a teda spadá do rámca neuplatnenia vykonania dôkazu vyjadrením obhajcu „obhajoba trvá na doplnení dokazovania v návrhoch zo dňa 7. septembra 2020, 14. septembra 2020, 2. novembra 2020 a 10. novembra 2020 a obvineného V. Y. „pripájam sa k návrhu svojho obhajcu“. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom,

keď o tomto návrhu na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania nerozhodoval (viď zápisnica o hlavnom pojednávaní z 21. mája 2021).

K námietke nedostatočného odôvodnenia súdnych rozhodnutí dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý proces, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, nemožno chápať ako právo absolútne. Ústavný súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti už vyslovil, že všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (viď napr. sp. zn. IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 76/2007, I. ÚS 241/2007). Odpoveď treba dať iba na tie argumenty, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (Higgins c/a Francúzsko, porovnaj tiež Hiro Balani c/a Španielsko, Georgiadis c/a Grécko, etc.), a na tie, ktoré zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia. Najvyšší súd zastáva názor, že rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa zodpovedajú kvalitatívnym požiadavkám na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keď spolu dávajú komplexnú odpoveď na všetky otázky týkajúce sa viny a trestu obvineného V. Y., i skutočností a dôkazov, na základe ktorých bolo rozhodnuté. Oba sudy sa podrobne sústredili na preskúmanie nastolenej právnej otázky a dali na ňu adekvátnu a postačujúcu odpoveď, čím svojim rozhodnutiam dali parametre presvedčivých, zákonných a riadne odôvodnených rozhodnutí zodpovedajúcich ustanoveniu § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Krajský súd poskytol aj akceptovateľné vysvetlenie k podstate odvolacích námietok obvineného V. Y.. Skutočnosť, že sa obvinený s právnym názorom súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru.

V súvislosti s namietaným odôvodnením rozhodnutí vo veci konajúcich súdov najvyšší súd obvinenému pripomína ustanovenie § 371 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Napokon, pokiaľ ide o právne posúdenie veci v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ani v tejto otázke Najvyšší súd nevzhliadol opodstatnenosť námietok obvineného. Vychádzajúc zo skutkových záverov ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré nie je už oprávnený skúmať a meniť, dospel k tomu, že z vymedzenia skutku tak, ako bol naformulovaný, je zrejmé, že naplnia znaky zločinu lúpeže podľa 188 ods. 1 Trestného zákona tým, že obvinený svojím konaním proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, čím naplnil skutkovú podstatu tohto trestného činu v jeho základnej podobe. V danej súvislosti je potrebné dodať, že dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. len z toho hľadiska toho, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (R 47/2008).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, a preto dovolanie obvineného V. Y. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.